

ข่าวเดือนการระบาดศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๔๑ ประจำวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๑

หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน (Durain Seed Borer)

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนของประเทศไทย ที่อยู่ในระยะพัฒนาของผล โดยเฉพาะในจังหวัดระยอง จันทบุรี และจังหวัดตราด และภาคใต้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคใต้ทุเรียนที่อยู่ในระยะผลอ่อน ระวังหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนระบาดทำความเสียหายแก่ทุเรียน ซึ่งสามารถทำความเสียหายให้แก่ผลผลิตสูงถึงร้อยละ ๘๐ -๙๐ ในช่วงต้นฤดูฝนนี้เป็นช่วงที่พบการระบาดทำลายของหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนสูงมาก เนื่องจากสภาพอากาศมีความชื้นสูง ดินนิ่มตักแต่หนอนเจาะเมล็ดทุเรียนที่อยู่ในดินจะฟักออกมาและทำลายภายในผลทุเรียน และเมื่อมองจากภายนอกผลจะไม่พบร่องรอยของการทำลาย ดังนั้น ขอให้เกษตรกรสำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ หากพบลักษณะการทำลายของหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนให้รีบขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อหาแนวทางควบคุม และป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Mudaria luteileprosa* Holloway

วงศ์ : Noctuidae

อันดับ : Lepidoptera

ชื่ออื่น : หนอนใต้ หนอนมาเลย์ หนอนรู

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนสีน้ำตาลอมเทา มีจุดสีขาวบนสันหลังอก มีจุดใหญ่ที่ขอบปีกอย่างน้อย ๓ จุด และจุดเล็กที่มุมปีกอีก ๑ - ๓ จุด ตัวเมียหนึ่งตัวสามารถวางไข่ได้ ๑๐๐ - ๒๐๐ ฟอง โดยวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ บริเวณหนามทุเรียนใกล้ขั้วผล ตัวหนอนที่ฟักออกจากไข่จะเจาะไข่เข้าไปภายในผล และอาศัยกัดกินอยู่ภายในเมล็ดโดยปราศจากร่องรอยของการทำลายผิวผลภายนอกให้เห็น จนกระทั่งตัวหนอนโตเต็มที่มีขนาดยาวประมาณ ๔ เซนติเมตร ก็จะเจาะผลทุเรียนออกมาเข้าตักแต่ในดินที่ซึ้นนาน ๑ - ๙ เดือน จึงฟักออกมาเป็นตัวเต็มวัย ตักแต่อาจมีอายุนานกว่านั้น ในกรณีที่มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม แต่ถ้ามีฝนตกหนักจะช่วยกระตุ้นให้ออกเป็นตัวเต็มวัยเร็วขึ้น

ลักษณะการทำลาย

หนอนเจาะเมล็ดทุเรียนจะเจาะไข่เข้าไปภายในเมล็ด กัดกิน และขับถ่ายมูลออกมา ทำให้น้ำทุเรียนเปรอะเปื้อนเสียหาย ตัวหนอนที่ฟักออกจากไข่จะเจาะเข้าไปในผลและอาศัยกัดกินอยู่ภายในเมล็ดโดยไม่ทำลายเนื้อทุเรียนเลย และเมื่อมองจากภายนอกผลจะปราศจากร่องรอยของการทำลายผิวผล

ยกเว้นจะมีทางเดินเล็กๆ ระหว่างเนื้อและผิวเปลือกด้านในจะมีรอยเป็นเส้นซึ่งเมล็ดที่ถูกทำลายส่วนใหญ่ จะอยู่ในระยะที่เมล็ดแข็งแล้ว โดยหนอนจะใช้เวลาเติบโตอยู่ภายในเมล็ดจนกระทั่งตัวหนอนโตเต็มที่ จึงเจาะรูเพื่อออกจากผลทุเรียนและเข้าดักแด้ในดิน เมื่อสภาพแวดล้อมเหมาะสมจึงออกเป็นตัวเต็มวัย รูที่หนอนเจาะออกมาจะมีขนาดเล็ก รอบๆ ปากรูจะมีขุยสีขาวปนสีส้มติดอยู่ผลที่ถูกทำลายไม่สามารถ ขายเพื่อรับประทานสดได้ ต้องนำไปแปรรูปเป็นทุเรียนกวนเท่านั้น ซึ่งราคาต่ำกว่าผลสด

การแพร่กระจาย

หนอนเจาะเมล็ดทุเรียนแพร่ระบาดในพื้นที่ปลูกทุเรียนของภาคใต้ และภาคตะวันออก (ระยอง จันทบุรี ตราด) พบระบาดมากระหว่างเดือนมีนาคม - พฤษภาคม

กรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. เกษตรกรไม่ควรขนย้ายเมล็ดทุเรียนจากที่อื่นเข้ามาในแหล่งปลูก ถ้ามีความจำเป็นควรทำ การคัดเลือกเมล็ดอย่างระมัดระวัง หรือแช่เมล็ดด้วยสารเคมีกำจัดแมลง เช่น มาลาไอออน ๘๓% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือคาร์บาริล (เซฟวิน ๘๕% ดับลิวพี) อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ก่อนทำการขนย้ายจะช่วยกำจัดหนอนได้

๒. สำรวจติดตามสถานการณ์หนอนเจาะเมล็ดโดยตรวจดูตัวเต็มวัยของหนอนเจาะเมล็ดใน กับดักแสงไฟในช่วงเวลาต่างๆ ดังนี้ ในเดือนกุมภาพันธ์และพฤษภาคม ตรวจดู ๒ - ๓ ครั้ง ต่อสัปดาห์ และในเดือนมีนาคม - เมษายน ตรวจดูทุกวัน หากมีฝนตกหนักติดต่อกัน ๒ - ๓ วัน ควรตรวจดูทุกวัน

๓. ห่อผลทุเรียนโดยใช้ถุงพลาสติกสีขาวขุ่นเจาะรูที่บริเวณขอบล่างเพื่อให้หยดน้ำระบายออก สามารถป้องกันผีเสื้อตัวเต็มวัยมาวางไข่ได้ โดยเริ่มห่อตั้งแต่ผลทุเรียนมีอายุ ๖ สัปดาห์ เป็นต้นไป ก่อนห่อผลควรตรวจสอบ และป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งอย่าให้มีติดอยู่กับผลที่จะห่อ

๔. รักษาสวนให้สะอาดอยู่เสมอ หมั่นตรวจสอบหลังทุเรียนติดผลแล้ว เมื่อพบผลที่ถูกทำลาย หรือผลร่วงในสวนที่มีการระบาดของหนอนเจาะเมล็ด ควรเก็บผลร่วงไปเผาทำลายทิ้งทุกวัน เพื่อลด การเพิ่มปริมาณ เนื่องจากหลังจากทุเรียนร่วงไม่นาน ถ้ามีหนอนอยู่ภายในหนอนจะเจาะรูออกมาเพื่อ เข้าดักแด้ในดิน

๕. การป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมีกำจัดแมลง เมื่อเริ่มพบตัวเต็มวัย โดยพ่นทุก ๗ - ๑๐ วันดังนี้

- ไซเปอร์เมทริน/ไพวาโลน (พาร์ซอน ๖.๒๕% /๒๒.๕% อีซี) อัตรา ๔๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ
- ไดอะซินอน บาซูดิน ๖๐% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ
- คาร์บาริล (เซฟวิน ๘๕% ดับลิวพี) อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

ที่มา : เอกสารวิชาการลำดับที่ 13/2547 เรื่องทุเรียน กรมวิชาการเกษตร
ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด กรมส่งเสริมการเกษตร

ที่ปรึกษา : นางจิระนุช ชาญณรงค์กุล ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
นางสาวสุมนา ลิมาสฤษฎ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

เรียบเรียงโดย : นางสาวเบญจมาภรณ์ ชุ่มจิตร์ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

ตัวเต็มวัย

ลักษณะการทำลาย

ที่มาภาพ : http://thailand.ipm-info.org/pests/Durian_seed_borer.htm

ลักษณะการทำลาย

ที่มาภาพ : www.agriqua.doae.go.th/plantclinic/Clinic/plant/durian/seed_borer.html